

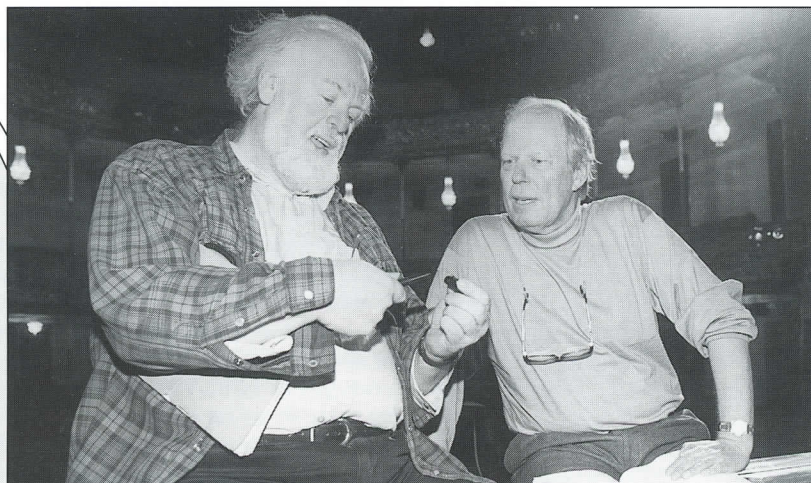

KLAR SCENE

AARHUS TEATER

KLASSISK PÅ SCALA

Karen Wegener og Olaf Johannessen (herunder) er mor og søn i Henrik Ibsens klassiske familiedrama »Gengangere«, som sættes op på Scala. Læs side 3 og 7.

NYT PÅ STUDIO

Pia Henningsen og Bue Wandahl (herunder) medvirker i Astrid Saalbachs »Morgen og aften« – ny og anderledes dansk dramatik på Studio. Læs side 6.

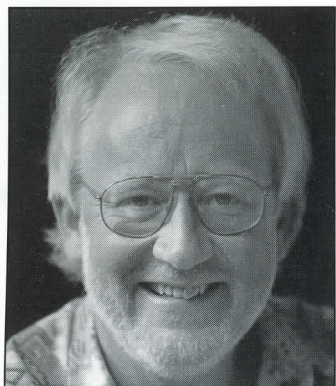
FRÆKT SORT VID

Den er fræk, himmelsk og djævelsk i en kaskade af sort vid. George Tabori's »Goldberg-varianter« har vakt berettiget opsigt siden urpremieren i Wien 1991 – og er nu på vej på Store Scene. Anført af Aksel Erhardsen og Asger Bonfils (herover) bliver bibelstederne taget under særdeles uortodoks behandling. Nærmere omtale af forestillingen side 7.

På plakaten denne gang er også Cecilia Zwick Nash, 4. års elev på Skuespillerskolen. Hun præsenterer sit eget soloprojekt på Cabaretscenen: »Oda – satans kvinde« om den norske livs- og billedkunstner Oda Krohg. Læs side 6.

JANUAR-MARTS 1993

Sæsonens første halvdel har vi her i huset oplevet som både travl og præget af fremgang og succes. Udsættelsen af »De fortabte spillemænd« omkring jul var en påmindelse om, at træerne hurtigere vokser ind i skyerne end i himlen, men alt i alt kan vi gøre en positiv nytårsstatus.

Det får os dog ikke til at overhøre de kritiske røster, der af og til rejser sig. Og vi har måttet høre en del for, at teatret nu for andet år ikke har haft nogen decideret juleforestilling på plakaten.

Teatret har inden for den sidste halve snes år spillet »Nøddebo Præstegaard«, Dickens' »Et Juleeventyr« i to sæsoner og har selv fornyet genren med Lise Nørgaards »Hjælp – det er jul!«, som også gik over to sæsoner. Derudover er valgmulighederne yderst beskedne, men vi arbejder på sagen. Og som planerne ligger, er der udsigt til en absolut familievenlig forestilling på Store Scene i julemåneden i den kommende sæson.

Underholdning for et bredt publikum har vi dog også præsenteret i det sidste par måneder, dels med lystspillet »Skaf mig en tenor« på Store Scene, dels med rockmusicalen »Den forbudte planet« på Scala. Konstant fulde huse viste, at gode juletilbud ikke nødvendigvis skal være behængt med kravlenisser.

I det sene forår venter »De tre musketerer«, som også må være et tegn på god vilje. Så det er med den bedste samvittighed, at vi lige nu samler os om andre spændende genrer på teatrets scener.

Godt nytår!

Palle Jørgensen
Palle Jørgensen
teaterchef

I DE RØDE LYGTERS SKÆR

Op til 100 procents belægning i sæsonens første halvdel

»Jeg har glædet mig som et lille barn til juleaften. Det var som at komme hjem igen«, erklærede en opstemt Preben Kristensen efter Aarhus Teaters premiere på Det Danske Teaters opsætning af »Skaf mig en tenor« i november.

Han vendte tilbage til lærepladsen på Bispetorvet efter en halv snes års fravær og vakte også glæde hos mange andre. Sammen med bl.a. Claus Ryskjær og Jess Ingerslev trak han over 9600 til 15 opførelser af den amerikanske farce på Store Scene, hvor belægningsprocenten nåede helt op på 98,99.

Julemåneden blev også fejret i de røde lygters skær på Scala, hvor genopsætningen af rockmusicalen »Den forbudte planet« noteres for 99,31 procents belægning for over 8000 besøgende. De 100 procent blev rundet, da der i det tidlige efterår var tre lørdage med Teatersport på Cabarets scenen.

I det hele taget har teatret haft en meget tilfredsstillende første halvdel af sæsonen med et samlet publikumstal på ca. 54.000 – et par tusinde flere end i sidste sæson trods en del færre opførelser på Store Scene. Knap tre af fire pladser var besat til musi-

calen »Aspects of Love«, som med ca. 20.500 besøgende er foreløbig topscorer. Godt 9000 gik til »Richard III«, »Dans under høstmånen«, »Det farlige ven-skab« og elevforestillingen »Den forgyldte abe«, som alle nåede belægningstal omkring to tredjedele.

Hertil kommer et antal forestillinger på Cabarets scenen og forpremierer på teatrets øvrige scener, som også er indregnet i det samlede besøgstal.

Claus Ryskjær, Preben Kristensen og Jess Ingerslev trak fulde huse til »Skaf mig en tenor«

NYE TALENTER PÅ VEJ

Grøde i teateruddannelserne

Eva Marie Littauer, Tine Scheibelein, Gritt Ulldal-Jessen, Claus Bech-Nielsen, Troels Kristian Jakobsen og Janus Kramhøft er navne, som nok vil dukke op på fremtidens teaterplakater. Det er pionérholdet på den ny dramatikeruddannelse, der nu er sat i gang med hjemsted på Aarhus Teater.

De seks studerende er valgt blandt et halvt hundrede ansøgere til uddannelsen, der gennemføres for en tre-årig forsøgsperiode med skuespilleren Caspar Koch som leder. Både han og de vordende dramatikere fik varme lykønskninger med på vejen ved den officielle åbning i Scala Foyeren 14. januar.

Der er også grøde i den mere

etablerede skuespilleruddannelse. Landets tre skuespillerskoler i København, Odense og Århus har over flere omgange holdt fælles første optagelsesprøve på Statens Teaterskole i København, så en del af de ca. 480 ansøgere er sorteret fra. Anden og tredje prøverunde foregår lokalt, og Skuespillerskolen ved Aarhus Teater venter 8. februar at kunne udpege de seks elever, der skal starte her efter sommerferien.

Sponsor for Aarhus Teater

NYE DATOER

At gå til prøve på én forestilling i dagtimerne og spille med i en anden om aftenen er hverdagskost for Aarhus Teaters skuespillere, men at prøve på to forskellige samtidigt lader sig ikke gøre.

Derfor betyder udsættelsen af »De fortabte spillemænd« ved juletid også forsinkelse af de to næste opsætninger på Store Scene. »Tabori's Goldberg-variationer« og »De tre musketerer« er begge skubbet en uge, og de nye premieredatoer er hhv. 26. februar og 30. april.

Det var tilsvarende nødvendigt at udskyde »Morgen og aften« på Studio fra 15. til 22. januar.

MARIEHØNS

Aarhus Teaters publikum har taget godt imod Teatergruppen Mariehønen – først småbørnsforestillingen »Den lille heks« i Festugen og senest det humoristiske debatstykke »Rene linier«, som i en uge i januar trak skoleelever fra hele amtet til ni opførelser på Scala. Det er tanken, at samarbejdet med det lille Randers-teater skal fortsætte i den kommende sæson.

LØRDAGSMUSIK

Svale toner mildner vinteren og det tidlige forår på Cabarets scenen i Scala Foyeren. Studerende fra Det jydsk Musikonservatorium startede 23. januar en serie på fire lørdagskoncerter med skiftende temaer og varieret indhold. De tre næste har overskrifterne »Fransk musik«, »National romantik« og »Tysk barok« og er fastsat til hhv. 6. og 20. februar samt 13. marts. Koncerterne begynder hver gang kl. 13.00, og entreen er så lav som 20 kr.

PUBLIKUMSDAG

Aarhus Teater – og et par tusinde gæster – havde stor fornøjelse af en publikumsdag med åbent hus op til sæsonstarten i august. Vi har planer om et lignende arrangement med fri adgang og åbne prøver lørdag 13. februar, men kan endnu ikke præstere et detaljeret program. Hold øje med teatrets annoncering i den nærmeste fremtid.

KAREN WEGENER

Samme dag i 1959, som en lidt nervøs Karen Lund mødte på Aarhus Teater, blev hun sendt direkte til prøve på »Sommer i Tyrol«, i øvrigt med Preben Uglebjerg. Som elev var hun billig arbejdskraft og skulle spille hyrdepigen Zenzi med fem replikker, en lille sang og en levende ged. »Kæl dog for den – nej, nej, nej – UD!«, råbte instruktøren Svend Aage Larsen. »De ligner en Schillersk tragedie! End ikke Deres familie kan holde ud at se på Dem«. Og det var ikke geden, han mente.

»Til gengæld har jeg ikke været til at sparke af scenen siden«, siger skuespilleren Karen Wegener, der nu følger fru Alving i Henrik Ibsens »Gengangere« til over 100 andre figurer i det persongalleri, hun i hovedsagen har skabt på den østjyske landsdelsscene. »En rolle som så mange andre: jeg læser teksten, igen og igen og igen, danner mig et tidsbillede og prøver at finde ud af, hvad hun er for en kone«. »Min blomsterhandler i Åbyhøj mente forleden, at »Ibsen, det er da vist noget frygtligt tungt noget«. Så vi skal vise, at selv om det er en tragedie, er det faktisk meget morsomt. Nogle vil aktualisere det ved hjælp af AIDS – fædrenes synder nedarves på børnene – men det er i højere grad en historie om en stærk dame, der har levet sit liv på en meget stor løgn og finder ud af, det er en dårlig idé«.

Eleven Karen Lund blev til skuespilleren Karen Wegener og tog med sin mand Ole Wegener til København, hvor de arbejdede til 1967. 1967-1975 var de på ny knyttet til Aarhus Teater, som de vendte tilbage til i 1980 fra Aalborg – afbrudt af en kort periode som Intercity-skuespillere, det vil sige pendlende mellem teaterbyerne og TV- eller filmopgaver i København.

»Uddannelsen dengang svarede

på ingen måde til dagens teaterskoler, men den gav noget andet. Vi gik i hovedsagen til timer, når det passede lærerne – det vil sige skuespillere som Erno Müller og Gyrd Løfqvist. Og når vi ikke var med i forestillingerne, optrådte vi som sufflører, påklædere, regissører – og var ellers dubleanter i de store roller, når der blev sat lys om natten«, fortæller Karen Wegener.

»Vi lærte af de gamle skuespillere, også at sige Shakespeare-vers – og fik en direkte kontakt med teatret og dets helt enkle hjælpemidler. For uanset hvor mange røgbomber og måneraketter, der affyres, vil det væsentlige i en forestilling altid være teksten og skuespillet – og det kan ikke reddes af tekniske effekter, hvorimod det sagtens kan ødelægges«.

»Nej, jeg ville da lyve, hvis jeg sagde, jeg var lige så begejstret for de små som for de store roller. Selvfølgelig har jeg ind imellem været kisteglاد for en lille figur – også fordi den ikke har taget helt så mange kræfter – men ellers er det da teatrets store personligheder, der er interessante, og i den sammenhæng har jeg været fantastisk privilegeret i Århus. Jeg har jo spillet de fleste af dem«.

»Jeg har en stædig og naiv tro på, at ensembleteatret er det rigtige – når det lykkes, er der ikke noget bedre. Nogle gange holder det hårdt, for det koster på den måde, at du vanskeligt kan tage opgaver udefra. Men som skuespiller vil det altid være et spørgsmål om at vælge til eller fra«.

»Og så ligger der selvfølgelig en portion egoisme i beslutningen om at være skuespiller ved en landsdelsscene, selv om det betyder, at det tynder ud i tilbudene om TV og film. Hvis jeg havde

NÅR ET ENSEMBLE LYKKES, ER DER IKKE NOGET BEDRE

Karen Wegener, der nu følger fru Alving i »Gengangere« til over 100 andre figurer i sin skuespillerkarriere: – Det er altid et spørgsmål om at vælge til eller fra

FOTO: ROLF LINDER

Karen Wegener som Mutter Courage – Store Scene 1983

været free-lance i København, var jeg ikke automatisk kommet i betragtning til de roller, jeg har fået i Århus – der var mindst to-tre gode valg, før turen eventuelt var kommet til mig.«

»Ambitioner? Nej, jeg har haft et godt teaterliv – jeg har fået lov til at komme godt omkring i dramatikken. Så det kan da ske, at jeg siger til mig selv, når jeg får en opgave stukket ud: »Nej, det gider jeg altså godt nok ikke«. Men når jeg så står med rollen, handler livet jo om *den*. Og om at lave en forestilling, som er 100% i orden, og som folk har lyst til at se. For uden publikum er der ikke noget teater«.

Karen Wegener følger fru Alving i »Gengangere« til et persongalleri, der blandt andre omfatter Mor Aase i »Peer Gynt«, Siri von Essen i »Tribadernes nat«, Alice i »Dødsdansen«, fru Koprecka i »Svejk«, titelrollen i »Mutter Courage«, Winnie i »Glade dage« og »den figur, som færrest har set mig i, men hvor jeg selv mener, jeg har ydet det bedste, jeg kan: kvinden i Bonds »Krigsspil«. – Hun modtog en Bodil for sit spil i Bille Augusts »Pelle Erobreren« (hendes mand har i øvrigt én for »Sextet«); til hendes større TV-opgaver hører titelrollen i »Else Kant« og moderen i »Hosekræmmeren«

RITHA STEGGER
Påklæderske

Selv om Ritha Stegger har været ansat på Aarhus Teater i 15 år, har hun først for nyligt set en rigtig forestilling på Store Scene – et gæstespil tilmed, »Skaf mig en tenor«. »Hvordan skulle jeg ellers få chancen«, siger hun. »Skuespillerne vil jo have tøj på hver aften«.

For 15 år siden ringede påklæder Inga Vendelboe og spurgte hende, om hun kunne afløse i tre dage på »Jøsses piger«. Siden er hun blevet hængende som fast-ansat med hovedbeskæftigelse på damegangen, men ellers parat med skuespillernes kostumer, hvor der nu er behov for dem. Teatret har tre faste påklædere, men må dog ofte tilkalde ekstra arbejdskraft.

»I »Det bli'r i familien« måtte jeg op i 2. balkons højde for at klare et skift, og i »Revisoren« blev jeg kørt ind på scenen i et skab«, siger hun. »Men for det meste er det ganske udramatisk – jeg får da også tid til at strikke. Betty Gløsteds datter har for eksempel lige fået et joggingsæt«.

Ritha Stegger er født i Sølystgade og fuld af århusiansk teaterblod. Hendes onkel Karl Hansen spillede i Dilettantklubben 1930 og foreslog hendes far, som var altnuligmand på Hammerschmidts Klichéfabrik, at tage med. Det syntes Karl Stegger var en god idé, og han var senere med til at starte Aarhus Amatør Teater.

Selv gik hun i frisørlære hos Signe Adler, der havde salon i Ryesgade. Fru Adler var også teaterfrisør, og når der var trængsel omkring de gammeldags krøllejern – François-jernene – på Bispetorvet, som når de seks danssepiger i »Oklahoma« skulle have slangekrøller, blev eleverne taget med som ekstrahjælp.

Ritha Stegger husker stadig alle navnene på de medvirkende i »Jøsses piger« og er i øvrigt god

for de fleste rollelister fra Aarhus Teaters forestillinger de sidste 15 år. Mange af teatrets skuespillere har hun fulgt, fra de var elever og optrådte for første gang som led i deres scenetjeneste.

»Jobbet indebærer somme tider at være legetante for småbørn, der ikke har kunnet afsættes – og ind imellem at være både pammor og sjælesørger. Jeg er kommet til at kende en masse pragtfulde mennesker på teatret, og en del af dem hører jeg stadig fra, selv om de nu arbejder andre steder«.

Ritha Stegger møder på teatret halvanden time før forestillingen og sørger for, at kostumerne ligger parat de rigtige steder. Under selve opførelsen assisterer hun skuespillerne med påklædningen og udbedrer forekomne skader på tøjet – måske skal et kostume en tur i varmeskabet efter et svedigt slagsmål. Bagefter skal det hele samles sammen og hænges pænt op. Det hører også med, at nogle kostumer skal sendes til vask og rens, mens andre skal til en grundigere overhaling på skræddersalen. Og det betyder,

Kostumerne bliver gået efter i sømmene, før påklædersken holder fyraften

Ritha Stegger klæder Jette Sievertsen på til rollen som Sorte Mira i »De fortabte spillemænd«

FOTOS: HANS BOLCHO

at hun som regel er en af de sidste, der siger tak for i aften til vagten i sceneindgangen.

Der er både mandlige og kvindelige påklædere på Aarhus Teater, men det kan være nødvendigt at hjælpe hinanden, så Ritha Stegger har været i aktivitet på herregangen og klædt Aksel Erhardsen på til »Parasitterne« foruden adskillige mænd, der skulle iføres dametøj i musical'en »La Cage aux Folles«.

»Der var hele 1050 kostumedelev i forestillingen, og til et af de store skift var der kun 40 sekunder. Da lagde vi kostumerne ud på lagner bag scenen, og skuespillere og dansere nærmest sprang ned i dem, mens påklædere og frisører forsøgte at få det hele rigtigt på plads. Det var virkeligt med livet i hænderne«.

Før Ritha Stegger blev ansat på Aarhus Teater, optrådte hun adskillige steder med et viseprogram – og hun har en enkelt gang været på samme scene som sin far: i et TV-Krobal med Otto Leisner. På Bispetorvet har hun kun været på brædderne ved personalefesten efter »Sweet Charity«.

I sin fritid forsøger hun at komplettere en samling TV- og filmoptagelser med sin far. Karl Stegger, der læste hos Erik Henning-Jensen, mens han også var regissør og satte plakater op, tog til København i 1951 og gæstespillede kun siden en enkelt gang i Århus (»Det åh så gode selskab«).

»Sidste måned ville han netop være blevet 80 år. Men det var fantastisk, så meget han nåede – jeg har indtil videre fyldt 44 videobånd, og jeg tror, han medvirkede i mindst 144 film.«.

AKTUELLE PUBLIKUMSTILBUD

★ TEATER TIL HJEMMEBRUG

Astrid Saalbachs aktuelle skuespil »Morgen og aften« – omtalt side 6 – kan også stilles på reolen. Forlaget Rosinante har i forbindelse med urpremieren på Studio udgivet stykket i en bog på 87 sider. Den koster 158 kr. og kan også købes på Aarhus Teaters billetkontor. Oplaget her er begrænset, men eksklusivt: forfatteren har signeret samtlige eksemplarer.

Og der er mere teater til hjemmebrug på disken. »Aspects of Love – en forestilling bliver til«, som på 48 illustrerede sider fortæller om produktionen af Andrew Lloyd Webbers hit-musical på Aarhus Teater, sælges stadig for kun 35 kr. Og så kan teatrets abonnenter endda spare en ti'er ved at tage abonnementsbeviset med.

★ GENHØR MED PLANETEN

Rockmusicalen »Den forbudte planet« har for andet år været en stormende succes med konstant fulde huse og tårnhøj stemning. Ikke mindst på grund af besætningsens veloplagte versioner af mere end en snes pop- og rock-hits fra 1950'erne og 60'erne.

Hele herligheden blev indspillet live på Scala i november, og der er stadig chance for et genhør. Et mindre restoplag af kassettebåndet sælges fra billetkontoret, og prisen er så beskeden som 40 kr.

★ ODA PÅ CABARETSCENEN

En teaterbillet kan være rørende billig – i særdeleshed, når man har et abonnementsbevis. Med det i hånden får du 50 procents rabat på de fleste arrangementer på Cabaretscenen i Scala Foyeren.

Det gælder f.eks. Cecilia Zwick

Nash' soloforestilling »Oda – satsens kvinde«, som er nærmere omtalt side 6. Med en normal billetpris på 40 kr. er prisen for teatrets abonnenter så beskeden som en tyver. Se spilletidspunkterne i premierekalenderen.

★ FIRE TILBUD I MUSIKHUSET

Aarhus Teaters abonnenter kan – mod forevisning af abonnementsbevis – spare 10 procent på billetprisen ved fire operagæstespil i Musikhuset Aarhus den kommende tid, alle arrangeret af Peter Sindberg:

»Tryllefløjten« med Den Polske

Statsopera 10. februar, »Aida« med Gdansk Statsopera 27. februar, »Madame Butterfly« med Gdansk Statsopera 16. marts og »Zigeunerbaronen« med Lodz Musikteater 22. marts. Søg nærmere information i Musikhuset.

★ TOG OG RESTAURANT

Husk, at en billet til Aarhus Teater også kan bruges uden for huset. Teatergængere fra hele Jylland og Fyn kan spare den halve transportudgift ved at tage toget. Køb en enkeltbillet på stationen og oplys, at du skal i teatret. Så gælder den brugte tog- og teaterbillet som rejsehjemmel på hjemturen. Det er dog en forudsætning, at togrejsen starter uden for Århus Kommune. Nærmere oplysninger hos **DSB Rejsecenter, tlf. 86 18 17 78**. Teaterturen kan også kombineres med et restaurationsbesøg –

og Aarhus Teaters publikum kan med fordel vælge blandt fire kvalitetsrestauranter i nabolaget: **A Hereford Beefstouw, Skolegade 5, Margueritten, Guldsmedgade 20, Teater Bodega, Skolegade 7 eller Viking Bøfhus, Skolegyde 10**. Ved forevisning af teaterbilletten for den pågældende dag får man her serveret en gratis dessert eller osteretning ved bestilling af en hovedret fra menukortet.

GÆT EN MUSICAL

Hvad spiller Aarhus Teater i næste sæson?
– 5 × 2 fribilletter for det rigtige svar

Tre spidsfindige spørgsmål i konkurrencen i sidste nummer af KLAR SCENE voldte tilsyneladende ikke læserne større hovedbrud, men her er for god ordens skyld de rigtige svar: **1) Aksel Erhardsen, 2) Caspar Koch, 3) Matematik eller kærlighed**. Blandt de rigtige løsninger udtrak vi fem vindere:

Arne Pedersen, Ved Gadekæret 1, 8520 Lystrup.

Henriette Kiil, Mågevej 9, 8240 Risskov.

Else M. Pedersen, Ydunsvej 9 b 1. th., 7000 Fredericia.

Henriette Abrahamsen, Næringen 34 2-2, 8240 Risskov.

Poul Lorenzen, Stenrosevej 19, 8330 Beder.

De får hver tilsendt et eksemplar af hæftet »Aspects of Love – en forestilling bliver til« om Aarhus Teaters produktion af Andrew Lloyd Webbers populære musical, som nu er på landsturné for Det Danske Teater. Tillykke!

Vi takker for svarene – og bliver straks en anelse mere drilagtige. Herunder ses en englænder med kunstnernavnet Ultz under et nyligt besøg hos teaterchef Palle Jul Jørgensen. Ultz skal iscenesætte åbningsmusicalen på Aarhus Teater i næste sæson.

FOTO: HANS BOLCHO

Den engelske instruktør Ultz og teaterchef Palle Jul Jørgensen
– hvad pønser de på?

Nu er spørgsmålet: **Hvilken musical?**

Svaret kan vel at mærke ikke læses andetsteds i bladet. Det bliver nemlig først offentliggjort, når vi i slutningen af marts udgiver næste nummer af KLAR SCENE.

Men vi vil godt hjælpe lidt. Det er en engelsk musical, den er af forholdsvis ny dato, ikke tidligere opført på Aarhus Teater og komponeret af en ret kendt person. Så det er med andre ord **ikke** den allerede meget omtalte nye danske musical »Torden-skjold«, som også kommer op i næste sæson.

Skyd fra høften! Du har givetvis hørt titlen før. Vi udsætter fem gange to fribilletter til forestillingen til de dygtigste gætttere. Svaret – og vinderne – afsløres i marts-nummeret af KLAR SCENE.

Vi godtager op til tre forskellige forsøg på at ramme den rigtige titel. Send besvarelsen til **Aarhus Teaters informationsafdeling, Skolegade 9, 8000 Århus C**.

Kuerten mærkes **Teatergæt** og skal være os i hænde senest **mandag 8. marts**.

God fornøjelse!

RITHA STEGGER
Påklæderske

Selv om Ritha Stegger har været ansat på Aarhus Teater i 15 år, har hun først for nyligt set en rigtig forestilling på Store Scene – et gæstespil tilmed, »Skaf mig en tenor«. »Hvordan skulle jeg ellers få chancen«, siger hun. »Skuespillerne vil jo have tøj på hver aften«.

For 15 år siden ringede påklæder Inga Vendelboe og spurgte hende, om hun kunne afløse i tre dage på »Jøsses piger«. Siden er hun blevet hængende som fast-ansat med hovedbeskæftigelse på damegangen, men ellers parat med skuespillernes kostumer, hvor der nu er behov for dem. Teatret har tre faste påklædere, men må dog ofte tilkalde ekstra arbejdskraft.

»I »Det bli'r i familien« måtte jeg op i 2. balkons højde for at klare et skift, og i »Revisoren« blev jeg kørt ind på scenen i et skab«, siger hun. »Men for det meste er det ganske udramatisk – jeg får da også tid til at strikke. Betty Glosteds datter har for eksempel lige fået et joggingsæt«.

Ritha Stegger er født i Sølystgade og fuld af århusiansk teaterblod. Hendes onkel Karl Hansen spillede i Dilettantklubben 1930 og foreslog hendes far, som var altnuligmand på Hammerschmidts Klichéfabrik, at tage med. Det syntes Karl Stegger var en god idé, og han var senere med til at starte Aarhus Amatør Teater.

Selv gik hun i frisørlære hos Signe Adler, der havde salon i Ryesgade. Fru Adler var også teaterfrisør, og når der var trængsel omkring de gammeldags krøllejerner – François-jernene – på Bispetorvet, som når de seks danssepiger i »Oklahoma« skulle have slangekrøller, blev eleverne taget med som ekstrahjælp.

Ritha Stegger husker stadig alle navnene på de medvirkende i »Jøsses piger« og er i øvrigt god

for de fleste rollelister fra Aarhus Teaters forestillinger de sidste 15 år. Mange af teatrets skuespillere har hun fulgt, fra de var elever og optrådte for første gang som led i deres scenetjeneste.

»Jobbet indebærer somme tider at være legetante for småbørn, der ikke har kunnet afsættes – og ind imellem at være både papmor og sjælesørger. Jeg er kommet til at kende en masse pragtfulde mennesker på teatret, og en del af dem hører jeg stadig fra, selv om de nu arbejder andre steder«.

Ritha Stegger møder på teatret halvanden time før forestillingen og sørger for, at kostumerne ligger parat de rigtige steder. Under selve opførelsen assisterer hun skuespillerne med påklædningen og udbedrer forekomne skader på tøjet – måske skal et kostume en tur i varmeskabet efter et svedigt slagsmål. Bagefter skal det hele samles sammen og hænges pænt op. Det hører også med, at nogle kostumer skal sendes til vask og rens, mens andre skal til en grundigere overhaling på skræddersalen. Og det betyder,

Kostumerne bliver gået efter i sømmene, før påklædersken holder fyraften

Ritha Stegger klæder Jette Sievertsen på til rollen som Sorte Mira i »De fortabte spillemænd«

FOTOS: HANS BOLCHO

at hun som regel er en af de sidste, der siger tak for i aften til vagten i sceneindgangen.

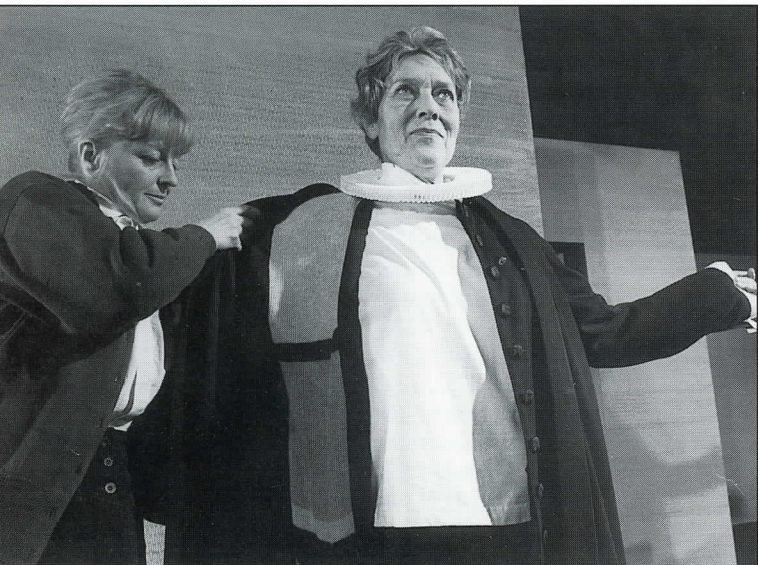
Der er både mandlige og kvindelige påklædere på Aarhus Teater, men det kan være nødvendigt at hjælpe hinanden, så Ritha Stegger har været i aktivitet på herregangen og klædt Aksel Erhardsen på til »Parasitterne« foruden adskillige mænd, der skulle iføres dametøj i musical'en »La Cage aux Folles«.

»Der var hele 1050 kostumedelev i forestillingen, og til et af de store skift var der kun 40 sekunder. Da lagde vi kostumerne ud på lagner bag scenen, og skuespillere og dansere nærmest sprang ned i dem, mens påklædere og frisører forsøgte at få det hele rigtigt på plads. Det var virkeligt med livet i hænderne«.

Før Ritha Stegger blev ansat på Aarhus Teater, optrådte hun adskillige steder med et viseprogram – og hun har en enkelt gang været på samme scene som sin far: i et TV-Krobal med Otto Leisner. På Bispetorvet har hun kun været på brædderne ved personalefesten efter »Sweet Charity«.

I sin fritid forsøger hun at komplettere en samling TV- og filmoptagelser med sin far. Karl Stegger, der læste hos Erik Henning-Jensen, mens han også var regissør og satte plakater op, tog til København i 1951 og gæstespillede kun siden en enkelt gang i Århus (»Det åh så gode selskab«).

»Sidste måned ville han netop være blevet 80 år. Men det var fantastisk, så meget han nåede – jeg har indtil videre fyldt 44 videobånd, og jeg tror, han medvirkede i mindst 144 film.«

»Morgen og aften« – Merete Voldstedlund og Marianne Flor under prøverne på Studio

ET LANDSKAB MELLEM DRØM OG VIRKELIGHED

Årets første premiere er en dansk uopførelse: Astrid Saalbachs »Morgen og aften« på Studio

Ny dansk dramatik præger forårssæsonen på Aarhus Teaters små scener. Som et passende apropos til den ny dramatikeruddannelse – og et tegn på, at den husdramatikerordning, teatret indførte for 20 år siden, stadig bærer frugt.

Den nuværende husdramatiker Astrid Saalbach og hendes forgænger Henning Mortensen spiller ud med henholdsvis et og to nye stykker – og Astrid Saalbach lægger for på Studio med »Morgen og aften«, iscenesat af Line Krogh i Pia Maansens scenografi.

Pia Henningsen, Bue Wandahl, Dorte Hansen Carlsen, Jens Zachø Böye, Marianne Flor, Merete Voldstedlund og Pål Danielsen har hver mindst tre roller i »Morgen og aften«, som i en række episoder bryder med den gængse opfattelse af identitet og sammenhæng. Det er tilsyneladende vidt forskellige personer, der dukker frem i de stemningsmættede scenerier, men de har umiskendelige fælles træk. Ensomme, fremmedgjorte, bange for lyset og livet, måske uhelbredeligt syge.

I morgenlyset optræder et ungt par i de sidste bryllupsforberedelser, en omsorgsfuld præst og hendes kirketjener, en ulykkelig mand og hans tidligere kæreste blandt flere andre. Det er folk

med andre navne og i andre stillinger, der om aftenen samles om bordet i den smukkeste have i byen. Men det kunne være de samme mennesker...

Astrid Saalbach bevæger sig i sit spil i et landskab mellem liv og død, drøm og virkelighed. Hendes figurer kan ikke få hold på hverken tilværelsen eller deres ønsker til den, men der er også befriende glimt af lune. »Og situationerne går så tæt på, at man som tilskuer næsten går igennem dem«, siger instruktøren.

»Morgen og aften« er Astrid Saalbachs første skuespil til Aarhus Teater, men hun er ellers nået vidt omkring, siden hun i 1981 fik sin dramatikerdebut med radiospiilet »Spor i sandet«. Alene det er opført i 11 andre lande og så fjerne steder som Japan og Australien. To efterfølgende radiospil, to TV-spil, fire skuespil, en novellesamling og en roman er føjet til, og den skuespilleruddannede Astrid Saalbach er med adskillige priser hyldet som en af tidens mest lovende forfattere og dramatikere. Hun har i øvrigt tidligere samarbejdet med Line Krogh, som også stod for opsætningen af »Dansetime« på Det kgl. Teater i 1986.

FOTO: HANS BOLCHHO

ALENE MED ODA

Elev i solopremiere på Cabarets scenen

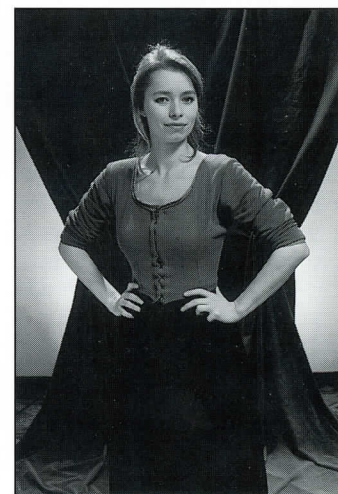
Den norske billedkunstner Oda Krogh (1860-1935) finder man ikke i ethvert leksikon, men hun havde sin betydning for både kvindebevægelsen og skandinavisk kunst. Nogle mener, at hun inspirerede både Edvard Munch til hans »Madonna« og Henrik Ibsen til den oprørske Nora i »Et Dukkehjem«.

I hvert fald har flere nyere dramatikere rullet hendes løbebane op – bl.a. Dag Norgård i monologen »Oda – satans kvinna!«, som i slutningen af februar får dansk premiere på Cabarets scenen. Den bliver spillet af Cecilia Zwick Nash, 4. års elev på Skuespillerskolen og lige nu optaget af rollen som Merrit i »De fortabte spillemænd«.

»Jeg så forestillingen, da den blev opført første gang i Landskrona i 1985. Og jeg valgte at arbejde med den, da vi sidste år havde soloprojekter på skolen«, forklarer Cecilia Zwick Nash. En af skolens lærere, Finn Hesselager, bistår med instruktionen. Teksten fremføres delvis på svensk. Cecilia er vokset op i det nordvestlige Skåne, og som datter af det svensk-danske kunstnerpar Lis Zwick og Jørgen Nash er hun ganske fortrolig med det miljø, der i 1880'ernes Kristiania – senere omdøbt Oslo – tiltrak den frihedssøgende Oda.

»Hun var ud af en meget dannet, borgerlig familie. Faderen var

rigsadvokat. Og selv om hun brød med normerne og lagde afstand til familien, bevarede hun en nær kontakt. For hende drejede det sig om at være sand i sine følelser, ægte i sin kærlighed«, siger Cecilia Zwick Nash. »Fortællingen starter, da hun i 22-års alderen er brudt ud af sit første ægteskab med to børn og er begyndt at male. Hun slutter sig til Kristiania-Bohemen, en kunstnergruppe, som ud over hendes senere mand Christian Krogh talte navne som Edvard Munch, Hans Jæger og Gunnar Heiberg. August Strindberg var med i kredsen og figurerer også i historien, som vel dækker en halv snes år af Odas liv«.

Cecilia Zwick Nash poserer som Oda Krogh

FOTO: PETER SCHANDORF

PREMIERE KALENDER

Fredag 22. januar – Studio:

MORGEN OG AFTEN

Hverdage kl. 19.30, lørdage kl. 16.00

Mandag 22. februar – Cabarets scenen:

ODA – SATANS KVINDE!

22.-26. februar kl. 19.30, 27. februar kl. 16.00

1.-3. marts kl. 17.00, 4.-5. marts kl. 22.30

Fredag 26. februar – Store Scene:

TABORI'S GOLDBERG-VARIATIONER

Hverdage kl. 19.30, lørdage kl. 16.00

Fredag 5. marts – Scala:

GENGANGERE

Hverdage kl. 19.30, lørdage kl. 16.00

HUSK – ET ABONNEMENT KAN ALTID UDVIDES!

Billetsalg: 86 12 26 22 • Abonnement: 86 12 27 06

AT FEJLE ER IKKE KUN MENNESKELIGT

– det er også guddommeligt: »Tabori's Goldberg-variationer« med Aksel Erhardsen

»Nå, du tror altså, at du er jødernes konge?« spurgte doktoren. Nu De selv siger det, svarede han. Den rene ynk. Han var virkelig et medicinsk talent. Naboens pige havde epilepsi, hun faldt altid om og skreg. En dag gik han hen til hende og sagde: Du, Maria, er du tosset eller lader du bare som om? Og han rørte ved hende. Og hun rejste sig, helt normal, og giftede sig med mælkemanden. Hans mor bønfaldt ham: Joschele, gå i gang med skolen igen, tag din eksamen, bliv gynækolog. – Bland dig udenom, sagde han«.

Citatet kunne minde om Monty Python's »Life of Brian«, men er fra »Tabori's Goldberg-variationer«. En ikke mindre respektløs, Bibel-inspireret komedie, som også ser på de lyse sider: Det er ikke kun menneskeligt at fejle, det er også guddommeligt. Skabelsen var en stor fiasko, men pyt. Vi prøver en gang til, forfra!

Den nu 78-årige George Tabori, ungarsk født jøde og kosmopolit, iscenesatte selv sine »Goldberg-variationer« til urpremie-

ren i Wien i juni 1991. Stykket havde dansk premiere på Det Kgl. Teater i efteråret, men præsenteres på Aarhus Teater i ny version, oversat af Niels Brunse. Aksel Erhardsen er tilbage efter halvandet år med store personlige triumfer på de københavnske scener – og kan opleves i tæt samspil med instruktøren Asger Bonfils, der selv har overtaget rollen som Goldberg efter skuespilleren Arne Hansens død sidste sommer. Jørgen Heiner assisterer med iscenesættelsen, mens Chr. Tom-Petersen tegner sig for scenografien og Chris Blackwell for koreografien.

Tabori, herhjemme navnlig kendt for Hitler-satiren »Mein Kampf«, har med sit nye stykke skabt en dobbeltbundet komedie, et livsklogt troldspejl på både kristendommens, jødedommens, teatrets og virkelighedens verden med bramfri satire og sort humor, groteske figurer og stærke scenerier.

Aksel Erhardsen er den despotiske instruktør Mr. Jay, som – tappert bistået af regissøren Goldberg – forsøger at få sin ny

Asger Bonfils opildner sine tropper på Store Scene

forestilling færdig til tiden. Emnet er intet mindre end selve skabelsen, syndefaldet, dansen om guldkalven, Moses med De Ti Bud og andre bibelske tekster frem til korsfæstelsen, og stykkets tilblivelse er heller ikke let. Mr. Jay og den sagtmødige, men skarpsindige Goldberg er ikke på den mest harmoniske bølgelængde, skuespillerne er besværlige, dekorationen driller og Hell's Angels indfinder sig som aparte statister.

Som dagene går mellem himmel og helvede, bliver forskellen på teater og virkelighed sværere og sværere at skelne. Men det står dog fast, at Merete Hegner

dækker tre roller som diva, scenograf og rengøringskone, Henning Olesen, Klaus Tange og Kim Veisgaard spiller skuespillere og Kristian Holm Joensen og Thomas Leth Rasmussen Hell's Angels.

Bachs »Goldberg-variationer« udgør naturligvis den bærende underlægningsmusik, men der er også mere hårdtslående toner – komponeret til lejligheden af Asger Bonfils' nevø Kim Bonfils. Han er medlem af den århusianske rockgruppe Little Willy and the Wild Ones, som har indspillet rocknumrene i teatrets lydstudie.

EN GOD HISTORIE, SOM INGEN VILLE HØRE

Ibsens »Gengangere« vakte forargelse i 1881 – og er stadig kras kost

Svindet, ildspåsættelse, druk, hor, uægte børn. Opfordring til incest og medlidenhedsdrab. Det var skrap kost i 1881 – og kun nogle af de krasse ingredienser i Henrik Ibsens »Gengangere«, som den norske forfatter skrev under et ophold i Rom.

Ingen af de store skandinaviske scener, som ellers var flittige af tagere af hans dramatik, turde binde an med denne nådesløse afsløring af løgn og hykleri i de bedre kredse, og stykket fik sin uropførelse i Chicago i maj 1882. Forargelsen kunne dog ikke i længden overskygge spilllets åbenlyse kvaliteter, og nu er Ibsens »Gengangere« for fjerde gang siden 1936 på plakaten på Aarhus Teater. Instruktøren er ny i huset: Kim Bjarke, uddannet på Statens Teaterskole 1985 og siden især tilknyttet Aalborg

Teater og Det kgl. Teater. På den nordjyske landsdelsscene har han bl.a. iscenesat Ibsens »Et Dukkehjem«, Tabori's »Mein Kampf« (siden overført til TV) og i denne sæson Beckett's »Slutspil«.

»Gengangere rummer alle elementer som en god thriller – og er samtidig den første moderne familietragedie, som alle har lagt sig på: Miller, O'Neill, Nørén osv. Her er en forældre-børn konflikt, forbyttede børn og en mystisk, arveligt betinget sygdom med tæring i rygmarv og hjerne. Sygdommens art er mindre vigtig. Den er et billede på et ormædt familieliv, en klasse med smuldrende livsværdier«, siger Kim Bjarke.

Karen Wegener og Olaf Johan-

nessen udgør som fru Alving og sønnen Oswald aksene i handlingen, som udspilles over en dramatisk aften og nat på et udsted i det vestlige Norge. Dagen efter venter indvielsen af et asyl til minde om fru Alvings mand, afdøde kaptajn og kammerherre Alving. I den anledning ankommer en gammel ven af familien, pastor Manders, spillet af Klaus Wegener. Og i og omkring huset befinder sig desuden husholdersken Regine (Charlotte Bøving) og hendes far, snedker Engstrand (Ole Wegener). Det viser sig, at de alle har holdt noget skjult for hinanden – og hvad der i starten skulle have været et asyl for forældreløse børn, ender med at blive et bordel for liderlige voksne.

Tre gange Wegener – Klaus, Ole og Karen – i prøvesalen med »Gengangere«

Det er instruktørens udlægning, og han lægger i øvrigt vægt på at gengive en vaskeægte tragedie uden formildende omstændigheder: »Ibsen havde røntgenblik og kaster ubønhørligt lys på bedrag og selvbedrag. Men han dømmer ikke sine figurer. Selv pastor Manders er et offer for sin egen livsangst«.

Carsten Jensen har nyoversat og Nina Flagstad skabt scenografien til Scala.

FOTO: HANS BOLCHO

☚ Aarhus Teater havde fint besøg til premieren på Jørgen Ljungdals dramatisering af William Heinesens roman »De fortabte spillemænd« 30. december. Dronning Margrethe og prins Henrik var blandt gæsterne og ses her på en blomstersmykket første balkon. Fra Færøerne – forfatterens hjemstavn – kom bl.a. William Heinesens sønnesøn af samme navn.

☚ Koreografen Chris Blackwell blev hyldet i venners kreds, da han 15. januar fejrede sin 50 års fødselsdag på Aarhus Teater, og 28. januar runder teaterchefen det skarpe hjørne. Palle Jul Jørgensen, født og opvokset i Odense, har i snart 30 år sat sit præg på det århusianske teaterliv – bl.a. med 11 år som leder af Svalegangen og ikke mindst i sit nuværende job, som han overtog i 1987. Han fik sidste sommer sin kontrakt forlænget for en ny fem-årig periode, så teatrets publikum har endnu meget til gode fra hans side.

☚ Aksel Erhardsen er ikke bare aktuel som Mr. Jay i »Tabori's Goldberg-variationer«, men også i filmatiseringen af Hans Scherfigs »Det forsømte forår«. Selv forsømmer den alsidige scenekunstner ikke noget. Han iscenesætter også Yorick Teatrets Arrabal-forestilling »Jordisk paradys«, som gæstespiller på Studio fra slutningen af marts.

☚ Skuespillerparret Julie Carlsen og Olaf Johannessen – p.t. på scenen som Eliane og Matte-Gok i »De fortabte spillemænd« – fik råd til nye cykler i november. En barnestol til nu 1-årige Tobias kunne der også blive til, og så var der endda lidt til overs. Inden for samme måned blev de begge prisbelønnet med 25.000 kr.

Julie Carlsen, uddannet på Skuespillerskolen 1991, fik et af Bikubens tre »gule kort« til lovende nye ansigter i dansk kulturliv, mens Olaf Johannessen modtog den ene af årets to portioner fra Inge Dams Fond, som er oprettet til støtte for unge, talentfulde skuespillere.

FOTO: HANS BOLCHO

Julie Carlsen og Olaf Johannessen som Chris og Gerry i »Dans under høstmånen« på Studio i efteråret.

☚ Skuespilleren Klaus Wegener er efter et halvt års orlov tilbage på Aarhus Teater i en markant rolle som pastor Manders i Scalaopsætningen af Ibsens »Gengangere«. Han medvirker også i Henning Mortensens »Weekend med sne« på Stiklingen sidst på sæsonen, men agter derefter at forsøge sig som freelancer efter seks år i teatrets faste ensemble. Den 49-årige Wegener tilbragte det meste af efteråret på københavnske scener – Stig Dalagers »Historien om forrædderi« på Rialto og Botho Struss' »7 døtre« på Husets Teater – og høstede også kontant hæder: 12.000 kr. fra afdøde skuespiller Ole Larsens Legat, som tildeles skuespillere i provinsen.

FOTO: HANS BOLCHO

☚ Dansk Flygtningehjælp fik hjælp fra oven – nærmere betegnet »Den forbudte planet« – et par dage før jul. En velgørenhedsforestilling 22. december var som de fleste andre opførelser af den populære rockmusical på Scala totalt udsolgt og gav et overskud på 32.150 kr. Den store check, som teatrets formand Knud Erik Særkjær efter forestillingen overrakte Flygtningehjælpens lokale afdelingsformand Kamma Martinsen, var efter ønske fra de medvirkende øremærket til arbejdet blandt de herværende flygtninge fra det tidligere Jugoslavien.

☚ Michael Hasselflug, i frisk erindring som Cookie i »Den forbudte planet«, har sammen med sin kone og skuespillerkollega Annette Katzmann slået sig ned i København. Efter mere end seks sæsoner i Aarhus Teaters faste stab føler han trang til at prøve lykken på egen hånd, men kan dog opleves i en gæsterolle her allerede i starten af den kommende sæson. I mellemtiden har han bl.a. løbende engagementer med planet-vennerne fra Østjydsk Musikforsyning, og støttet af Jesper Klein forsøger han at realisere soloforestillingen »Dagens mand« af Gunnar Geertsen som turnéproduktion. Plus en del mere...

☚ »De tre musketerer« får den bedst mulige kamptræning forud for premieren på Store Scene 30. april. Op mod et dusin skuespillere kommer til at fægte på livet løs i den farverige forestilling. Allerede i oktober gik de så småt i gang med at øve sig i at undgå at kvæste hinanden dødeligt. De er under kyndig vejledning af teatrets faste kampsce-netræner Hother Bøndorff, som benytter en pause i januar til at skærpe færdighederne på et to ugers kursus hos Society of British Stagefight Directors i London.

KLAR SCENE

udgives fire gange i sæsonen 1992/93 af Aarhus Teater i et oplag på 10.000 eks. Eftertryk tilladt.

Bladet sendes gratis til teatrets abonnenter og kontaktfolk. Andre kan få det tilsendt ved forlods at indbetale 5 kr. pr. nummer til dækning af porto og administration. Henvendelse til Aarhus Teaters abonnementskontor, Teatergaden, 8000 Århus C, tlf. 86 12 27 06.

Bladet kan afhentes gratis på teatret.

Redaktion: Jørn Rasmussen (ansv.)

I redaktionen: Jørn Røssing Jensen.

Grafisk oplæg: Lene Kjellerup.

Produktion: Kannike Tryk A/S, Århus.

Redaktionen afsluttet 18. januar 1993.

Næste nummer udsendes i marts 1993.

Deadline for indlæg: 8. marts.

Aarhus Teaters informationsafdeling,

Skolegade 9, 8000 Århus C.

Tlf. 86 12 07 22, fax 86 13 00 99 - 323.